

ת"פ 17454/07/15 - מדינת ישראל נגד יהודה עובדיה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 17454-07-15 מדינת ישראל נ' עובדיה(עציר)

בפני כבוד השופטת דבורה עטר

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יהודה עובדיה (עציר)

הנאשמים

הכרעת דין

פתח דבר

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), גניבת רכב עבירה לפי סעיף 413ב(א) לחוק, נהיגה בפסילה עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה (נוסח חדש) והפרת הוראה חוקית עבירה לפי סעיף 287(א) לחוק.

2. ביום 10.10.14 הורה בית משפט השלום בתל אביב, במסגרת מ"ת 17365-10-14 כי הנאשם ישהה במעצר בית ברחוב איילון 15 בלוד (להלן: "**מעצר הבית**").

ביום 4.9.12 נגזר דינו של הנאשם, בבית משפט השלום ברמלה, במסגרת ת"פ 9653-03-12 ובין היתר הוטלה עליו פסילה בפועל של שנתיים (להלן: "**הפסילה**"). הנאשם לא הפקיד את רישיון הנהיגה שלו.

ביום 20.5.15 חנה רכב מסוג סובארו ג'סטי מ.ר. 63-995-03 (להלן: "**הרכב**") שבבעלותו של יוסף נהרי (להלן: "**הבעלים**"), ברחוב איילון 15 בלוד. במועד שאינו ידוע במדויק, עובר ליום 20.5.15 בשעה 17:00 יצא הנאשם ממקום מעצר הבית וגנב את הרכב, ממקום חנייתו.

ביום 20.5.15 בשעות הבוקר יצא הנאשם ממקום מעצר הבית ונהג ברכב לכיוון סניף הבנק הבינלאומי, ברחוב צופית 40 ברמלה (להלן: "**הסניף**"). בשעה 09:30 לערך נכנס לסניף, כשלראשו קסדה (להלן: "**הקסדה**") כשהוא לבוש במעיל, רעול פנים באמצעות כובע גרב וכפפות לידיו (להלן בהתאמה: "**המעיל**", **כובע הגרב** ו"**הכפפות**" ולהלן כולם: "**פריטי הלבוש**"). בידו האחת אחז הנאשם בתיק ובשנייה באקדח צעצוע הנחזה להיראות כנשק אמיתי (להלן: "**האקדח**").

הנאשם ניגש לויאצסלב גומון, פקיד בסניף שישב באותה העת באחד מאשנבי קבלת הקהל, כיוון לעברו את האקדח, הושיט לו את התיק הפתוח ובעודו אוחז בו הורה לו: "**שים מיד את כל הכסף**". הלה עשה כדברי

הנאשם והחל להכניס לתיק כסף מזומן מן הקופה, כשהנאשם דוחק בו בצעקות : "שים, שים, מיד הכל". כשמילא הפקיד את התיק בשטרות כסף מזומן בסך של 23,400 ₪ משך אליו הנאשם את התיק ונמלט מהסניף כשהוא נוהג ברכב.

גדר המחלוקת

3. במענה לכתב האישום אישר הנאשם כי בעת הרלוונטית שהה במעצר בית וכן כי נפסל מנהיגה. בהקשר לפסילה ציין כי לא הפקיד את רישיון הנהיגה מאחר ומזה שנים ארוכות אינו בחזקתו אלא בחזקת המשטרה.

הנאשם כפר ביתר המיוחס לו.

4. בסופו של יום, כעולה מסיכומי ב"כ הנאשם, כלל עובדות כתב האישום הנוגעות לעבירת השוד אינן שנויות במחלוקת. גדר המחלוקת נסובה אך אודות זיהוי הנאשם כמי שביצע את השוד (להלן : "השוד").

יתר העבירות המיוחסות לנאשם בכתב האישום, נגזרות מביצוע עבירת השוד וככל שיורה בית המשפט על זיכוי הנאשם מביצוע עבירה זו, יתייתר ממילא הצורך להכריע ביתר העבירות.

כן נטען בסיכומי ההגנה כי גם אם יורשע הנאשם בביצוע עבירת השוד לא הוכח ביצוע עבירת הנהיגה בפסילה. שכן לא היה צורך בהפקדת רישיון הנהיגה, מחמת היותו מופקד ממילא בידי המשטרה. בנסיבות אלה גם החל מניין ימי הפסילה, מיום מתן גזר הדין ובעת ביצוע עבירת השוד פקעה הפסילה זה מכבר. עוד נטען כי לא הוכחו יסודות עבירת גניבת הרכב, אלא עבירת שבל"ר בלבד, נוכח היות הנאשם נעדר כוונה לשלול את הרכב מהבעלים לצמיתות.

באשר לעבירת השוד

5. התשתית הראייתית עליה נסמכת המאשימה להוכחת היות הנאשם השודד, אינה כוללת ראיות ישירות, אלא מארג ראיות נסיבתיות. ובעיקרן, ראיות דנ"א שהופקו מהאקדח, וכן מפריטי הלבוש של השודד-המעיל, הכפפות וכובע הגרב (להלן: "פריטי הלבוש"), אשר נמצאו תואמות את פרופיל הדנ"א של הנאשם.

6. באשר להרשעה על פי ראיות נסיבתיות נקבע ברע"פ 4401/13 עידן אנוני נ' מדינת ישראל (9.12.2015) כדלקמן:

"הלכה היא, כי הסקת המסקנות על בסיס ראיות נסיבתיות, הינה תוצר של תהליך תלת-שלבי. בשלב הראשון, על בית המשפט לבחון כל ראיה נסיבתית בפני עצמה, על מנת לקבוע האם ניתן להשתת עליה ממצאים עובדתיים. בהמשך, יש לבחון, בשלב השני, את השאלה האם מסכת הראיות בכללותה מקימה מסקנה לכאורית, בדבר אשמתו של הנאשם במיוחס לו. בחינה זו נעשית על יסוד הערכה מושכלת של הראיות, המבוססת, כאמור, על ניסיון החיים, ההגיון והשכל הישר. למסקנה לכאורית זו,

ניתן להגיע לאחר צירופן של מספר ראיות נסיבתיות גם יחד. באם צלחה המאשימה משוכה זו, יעבור נטל הראיה, בשלב השלישי, אל כתפי הנאשם, ויהא עליו להציג הסבר מניח את הדעת, המקים ספק סביר בהנחה המפלילה העומדת נגדו... אשר לשלב השלישי, נקבע, לא אחת, כי על הנאשם להציג הסבר אמין, מבוסס, ומניח את הדעת, בכדי לעורר את ספק סביר בדבר אשמתו.

ספק סביר עשוי לעלות מן הראיות הנסיבתיות עצמן, כאשר ניתן להסיק מהן מסקנה המתיישבת עם חפותו של הנאשם; כאשר ההסתברות לקיומה של מסקנה זו אינה מבוטלת; וכאשר מסקנה זו הינה הגיונית וסבירה, ויש לה אחיזה בחומר הראיות (ע"פ 6359/99 מדינת ישראל נ' קורמן, פ"ד נד(4) 653 (2000); ע"פ 3974/92 אזולאי נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(2) 565 (1993)). יחד עם זאת, נקבע כי אף אם הנאשם אינו מספק הסבר המקים ספק סביר בדבר אשמתו, שומה על בית המשפט לבחון ביוזמתו, את סבירותה של אפשרות מעין זו, ככל שהיא עולה ממכלול הראיות (עניין מוגאהד, בפסקה 11; עניין מקדאד, בעמ' 228-229)."

7. הלכה היא כי ניתן לבסס הרשעה על ראיית דנ"א, ככל ראייה נסיבתית אחרת ואף כראיה יחידה וזאת בהעדר הסבר "תמים" מצדו של הנאשם המקים ספק סביר באשמתו (ע"פ 8479/13 פאדי אבו לשין נ' מדינת ישראל (03.08.2015) וכן ע"פ 149/12 אלמליח נ' מדינת ישראל (24.9.2012) (להלן: "עניין אלמליח").

בעניין אלמליח הודגש הצורך בנקיטת משנה זהירות טרם הרשעת נאשם, על פי ראיית דנ"א, כראיה יחידה. תוך מתן הדעת לנסיבותיו הייחודיות של כל מקרה ומקרה ולאפשרות הימצאות מקרית של דנ"א בזירה, נוכח מגוון המקורות להפקת דנ"א (רוק, שעה, זרע, דם, תאי עור וכיו"ב): "כללו של דבר, בבוא בית המשפט להעריך את משקלה של ראיית דנ"א הניצבת בבדידותה, שומה עליו לתת את דעתו לתקינות בדיקת הדנ"א, למידת הוודאות שבממצאי המומחים, לטיב הראיה ונסיבות מציאתה וכל זאת בשימת לב להסבריו של הנאשם ולאפשרות קיומה של גרסה מזכה בתשתית שלפניו."

מארג הראיות הנסיבתיות

8. אדרש תחילה לבחינת המארג הראייתי הנסיבתי, שאינו שנוי במחלוקת כלהלן:

א. הרכב, באמצעותו נמלט השודד מהסניף, לאחר ביצוע השוד, אותר על ידי שוטרי

הסיור לז' גנקין (להלן: "ליז") ואמיר אדסו (להלן: "אמיר"), בשעות אחר הצהריים של יום השוד, בקרבת הסניף, ברחוב חוחית ליד תחנת הדלק סד"ש ברמלה (להלן: "זירת הרכב"). הרכב נצפה בלא סימני פריצה כשהאקדח והקסדה מונחים במושב הקדמי בסמוך למושב הנהג (עמ' 25 ש' 21 ואילך וכן עמ' 53 לפרוטוקול). כמו כן מצא אמיר ברכב פתק ובו רשום "זה שוד תן לי את כל הכסף מהר" (להלן: "הפתק").

ב. בעקבות איתורו של הרכב, ערך השוטר איתי שעובי (להלן: "איתי") סריקות בקרבת מקום ואיתר, במרחק של כ-50 מ' מהרכב, בתוך פח אשפה (להלן: "פח האשפה"), את פריטי הלבוש של השודד (עמ' 55 לפרוטוקול ש' 28 ואילך).

ג. בסרטון מצלמות האבטחה של בית העסק "רב חבל", הממוקם בסמוך לזירת הרכב, ת/8, שהתקבל בהסכמה, ניתן להבחין בכלי רכב המגיע למקום, שבסופו של יום אין חולק כי ברכב עסקין. כמו כן נראה השודד מגיע במרוצה מכיוון תחנת הדלק ומתעכב ליד פח האשפה בו נמצאו פריטי הלבוש. באופן המצביע נסיבתית כי אכן הושלכו על ידי השודד.

ד. מחוות דעת מומחה מטא"ר (להלן: "חוות הדעת"), שהוגשה בהסכמה עלה כי על האקדח ועל כלל פריטי הלבוש, נמצאו ראיות דנ"א, התואמות את פרופיל הדנ"א של הנאשם (ת/6א'-ג').

ה. הרכב אשר שימש את השודד בשוד, שייך לבעלים, המתגורר בשכנות למקום מעצר הבית בו שהה הנאשם.

9. מכלול המארג הראייתי הנסיבתי ובעיקרו הימצאות ראיות הדנ"א, התואמות את פרופיל הדנ"א של הנאשם, על כלל פריטי הלבוש שלבש השודד וכן על האקדח, ששימש אותו במהלך השוד ואשר נמצא ברכב באמצעותו נמלט ממקום השוד, מקימות מסקנה לכאורית בדבר אשמתו של הנאשם במיוחס לו.

האם הוכח קיומו של ספק סביר אם לאו

10. עצם הימצאות ראיות דנ"א על האקדח ועל כלל פריטי הלבוש, התואמות את פרופיל הדנ"א של הנאשם, כמפורט בחוות הדעת, אינו שנוי במחלוקת. שכן חוות הדעת התקבלה בהסכמה בלתי מסויגת (עמ' 50 לפרוטוקול ש' 11). זאת בעוד כלל המסמכים שערך טכנאי המז"פ המתעדים את הפעולות שנקט לתפיסת פריטי הלבוש והאקדח, נושא חוות הדעת ויתר המסמכים הנוגעים לשרשרת העברת מוצגים אלה (להלן: "השרשרת") הוגשו אמנם בלא צורך בהעדת עורכיהם ואולם תוך שב"כ הנאשם שומר על זכותו לטעון בסיכומיו, בהקשר לפגמים שנפלו בשרשרת, כעולה ממסמכים אלה.

11. גם בסיכומים לא חלק למעשה ב"כ הנאשם על ממצאי חוות הדעת. אלא ביקש להטיל ספק במסקנה הלכאורית העולה ממארג הראיות הנסיבתיים העומד לחובת הנאשם בהעלאת הסבר להימצאות ראיות הדנ"א על פריטי הלבוש והאקדח, המתיישב לטעמו עם חפותו של הנאשם, תוך עיגונו בעדויות שנשמעו ובראיות שהוגשו, לרבות אלה הנוגעות לשרשרת ולפגמים שנתגלו בה.

12. ב"כ הנאשם טען כי מקורן של ראיות הדנ"א שהופקו מכובע הגרב והכפפות, אינו במישרין בנאשם אלא במעבר דנ"א של הנאשם שנותר על המעיל שהיה בעבר בשימוש, בעת שפריטי הלבוש באו במגע זה עם זה. בין אם בעת שהושלכו יחדיו על ידי השודד לפח האשפה ובין אם בעת שנתפסו ונארזו על ידי טכנאי המז"פ, רחמים כהן (להלן: "טכנאי המז"פ"), יחדיו בשקית אחת, כמפורט בדו"ח התפיסה, ת/13.

13. גם את הימצאותן של ראיות הדנ"א על האקדח תלה ב"כ הנאשם במעבר דנ"א שנותר על המעיל. בין אם בעת שהאקדח בא במגע ישיר עם המעיל או עם יתר פריטי הלבוש, שהתאפשר נוכח ניודם ממקום למקום על ידי גורמים משטרתיים ובין אם הועבר אל האקדח, במגע ידיו של טכנאי המז"פ שטיפל תחילה באריזת פריטי הלבוש ולאחר מכן באריזת האקדח, בלא הקפדה על תנאים שימנעו מעבר כאמור.

14. עלה אם כן כי לטענת ב"כ הנאשם אין במסקנות חוות הדעת בדבר הימצאות ראיות הדנ"א של הנאשם על כלל פריטי הלבוש ועל האקדח, כדי להקים הנחה מפלילה בדבר אשמתו של הנאשם. שכן, מקורן של ראיות הדנ"א על האקדח, הכפפות וכובע הגרב אינן במגע עם הנאשם עצמו, אלא בהעברת הדנ"א שלו, שנותר על המעיל שהיה בעבר בשימוש (להלן: **טענת ההגנה**).

15. להוכחת טענת ההגנה הציע ב"כ הנאשם מספר תרחישים אפשריים אותם הוא מבקש לעגן בעדויות שנשמעו ובראיות שהוגשו.

א. אחד מהתרחישים מקורו בפעולות השודד עצמו, בעת שאין עוררין כי השליך לפח האשפה יחדיו את כלל פריטי הלבוש באופן שלטענת ב"כ הנאשם איפשר העברת הדנ"א של הנאשם מהמעיל ליתר פריטי הלבוש.

ב. כתרחיש נוסף הקשור לאפשרות העברת הדנ"א של הנאשם מהמעיל ליתר פריטי הלבוש ובהמשך גם לאקדח, הצביע ב"כ הנאשם על הפגמים שהתגלו בטיפול במוצגים על ידי טכנאי המז"פ ובשרשרת העברתם.

בהקשר לפריטי הלבוש נטען לפגם שנתגלה בשרשרת בשלב שלאחר העברתם על ידי טכנאי המז"פ לחוקר אורן ששון (להלן: **"החוקר"**). זאת נוכח אי ההתאמה בין דו"ח התפיסה **ת/13**, ממנו עלה כי נארזו יחדיו על ידי טכנאי המז"פ בשקית מס' 0109553Y, לבין האופן בו התקבלו במטה הארצי, **ת/15** וכעולה מחוות הדעת, **ת/6ב**: כובע הגרב בלבד בשקית מס' 0109553Y, המעיל כשהוא עטוף בנייר המוצמד לשקית ריקה מס' 0057810Y והכפפות במעטפה סגורה אליה מוצמדת שקית ריקה מס' 0165302Y (להלן: **"הפגם בשרשרת"**).

באשר למגע בין פריטי הלבוש לאקדח השליך ב"כ הנאשם יהבו על עדותם של ליז ואמיר מהן עלה כי עזבו את המקום, בהוראת הממונים עליהם לאחר הגעת כוח תגבור משטרי נוסף ובלא שהמתינו להגעת טכנאי המז"פ. לדברי ב"כ הנאשם אותם כוחות משטריים עלומים, שמעשיהם לא נודעו מנתקים את רצף שרשרת האקדח, ממועד איתורו על ידי ליז ואמיר ועד לנטילת דגימות הדנ"א מהאקדח על ידי טכנאי המז"פ, באופן המקיים בסיס ראיתי לטענת ההגנה (להלן: **"החסר בשרשרת"**).

ג. תרחיש נוסף לטענת ההגנה מקורו באופן התנהלות הגורמים המשטריים בשטח, אשר בניידם את פריטי הלבוש ממקום הימצאם בפח האשפה למקום המצא האקדח, אפשרו את המגע ביניהם (להלן: **"טענת הניוד"**).

בעניין זה הפנה ב"כ הנאשם לעדותו של איתי וכן לעדותו של אמיר, באשר לגורמים משטריים שערכו סריקות בקרבת הרכב וניידו את החפצים שמצאו. כמו כן הפנה לעולה מדו"ח תפיסת המוצגים, שערך טכנאי המז"פ, **ת/12**, כי הקסדה הוזזה ממקומה. שכן בעת הגעת טכנאי המז"פ לרכב, נמצאה הקסדה **"ברצפת מושב ימני קדמי"**, בעוד שעל פי עדותה של ליז הבחינה בה לראשונה ברכב, על מושב הנוסע הקדמי ליד האקדח.

16. לא נמצאה תמיכה מפורשת בעדותו של אמיר לטענת הניוד. שכן כל שעלה מעדותו, כי הבחין באיתי ובחברו לצוות בן פורת "שהביאו חפצים זרוקים". גם בתשובה לשאלה מפורשת לאן הובאו אותם החפצים לא השיב אמיר כי הובאו לרכב, אלא ציין: "אני ראיתי שהם מחפשים, כאילו ראיתי שהם בודקים ממש לא רחוק מהרכב...." (עמ' 55 לפרוטוקול ש' 15).

17. עדותו של איתי עלתה בקנה אחד עם עדותו של אמיר וגם בה לא נמצאה תמיכה לטענת הניוד. עלה כי הוציא את פריטי הלבוש מפח האשפה לאחר מציאתם ואולם זאת תוך שהוא נותן דעתו לצורך בשמירה על דנ"א וטביעות אצבע. כמו כן עלה כי היו תחת עינו הבוחנת עד שהועברו על ידו ישירות, לטכנאי המז"פ שהגיע למקום (עמ' 56 לפרוטוקול ש' 2 ו-7 וכן עמ' 57 ש' 29 ואילך). לא למותר לציין כי איתי לא עומת בחקירתו הנגדית עם טענת הניוד.

18. הצדק עם ב"כ הנאשם כי ניתן למצוא בדו"ח התפיסה, ת/12, משום אינדיקציה לכך שהקסדה הוזזה מהמקום בו נראתה לראשונה על ידי לוי. שכן נתפסה על ידי טכנאי המז"פ ממרגלות המושב הקדמי שליד הנהג ולא מהמושב עצמו, בסמוך לאקדח.

בהעדר כל ראיה קונקרטית לניוד פריטי הלבוש ממקום למקום, באופן שיאפשר מגע בינם לאקדח, יהא מרחיק לכת לתמוך את כל טענת הניוד אך בעובדה כי הקסדה הוזזה ממושב הנוסע הקדמי שם נראתה לראשונה, למרגלותיו, משם נתפסה על ידי טכנאי המז"פ. זאת בעוד האקדח עצמו, נותר במקומו.

וביתר שאת, בעת שכעולה מדו"ח התפיסה של פריטי הלבוש, ת/13, וכן מהמזכר שערך טכנאי המז"פ, ת/11, פריטי הלבוש לא נידו כלל וכלל שכן נתפסו על ידי טכנאי המז"פ במקום הימצאם, ברח' החוחית 1 ברמלה.

19. לא נמצא כל עיגון ראיתי לטענות ב"כ הנאשם באשר לטיפול הרשלני שהעניק טכנאי המז"פ למוצגים, אשר איפשר העברת הדנ"א של הנאשם, במגע ידיו, מהמעיל ליתר פריטי הלבוש אותם ארז תחילה ובהמשך גם לאקדח. שכן ב"כ הנאשם ויתר על חקירתו של טכנאי המז"פ וכעולה ממזכר שערך ת/11 צוין דווקא כי פריטי הלבוש צולמו על ידו ונארזו כנדרש. גם מדו"ח תפיסת מוצגים, ת/12, עלה כי האקדח נארז על פי הנהלים.

20. עם זאת נמצא בסיס ראיתי לטענות ב"כ הנאשם בדבר פגמים שנפלו בשרשרת העברת פריטי הלבוש והאקדח.

מהמסמכים שהוגשו בנוגע לשרשרת העברת פריטי הלבוש עלה אכן הפגם בשרשרת. מדו"ח התפיסה ת/13, עלה כי פריטי הלבוש נארזו יחדיו על ידי טכנאי המז"פ בשקית מס' 0109553Y. כעולה מקבלת מז"פ ת/15 ומחוות הדעת ת/6ב' פריטי הלבוש נפתחו לראשונה על ידי עורכת חוות הדעת. כובע הגרב הוצא אמנם מהשקית מס' 0109553Y בה נארזו כלל פריטי הלבוש ואולם המעיל היה עטוף בנייר המוצמד לשקית ריקה מס' 0057810Y ואילו הכפפות הוצאו ממעטפה סגורה אליה הוצמדה שקית ריקה מס' 0165302 Y.

שקיות מס' 0057810Y ומס' 0165302 Y מצאו אמנם את ביטוין בקבלת המוצגים לבדיקה ת/15 ואולם לא בא זכרן באף לא אחד מהמסמכים שערך טכנאי המז"פ.

אף הוכח חסר בשרשרת העברת האקדח המקים בסיס ראייתי לטענת ההגנה. שכן לאחר שלזי ואמיר עזבו את המקום, בהוראת הממונים עליהם וטרם הגעת טכנאי המז"פ, הופקדה השמירה על הרכב על כוחות משטריים עלומים, שמעשיהם לא נודעו המנתקים את רצף שרשרת האקדח.

21. מסך המקובץ עלה כי ההגנה הצביעה מבחינה עובדתית על תרחישים אפשריים להעברת הדנ"א של הנאשם מהמעיל ליתר פריטי הלבוש, בעת שהושלכו יחדיו על ידי השודד לפח האשפה ובעת שנארזו יחדיו על ידי טכנאי המז"פ בשקית 0109553Y.

עוד עלה בידי ההגנה להוכיח פגמים שנפלו בשרשרת העברת המוצגים- הן פריטי הלבוש והן האקדח.

22. ואולם אין די בעצם העלאת האפשרות להיתכנותם של תרחישים אלה. שכן אינם יכולים להיבחן במנותק מטענת ההגנה, המושתתת עליהם. קרי כי במהלכם עבר הדנ"א של הנאשם שנותר על המעיל שהיה בעבר בשימוש, ליתר פריטי הלבוש ולאקדח. באופן המקים ספק בהנחה המפלילה הקמה בין היתר, על סמך מסקנות חוות הדעת בדבר אשמתו של הנאשם.

23. גם אם אצא מנקודת הנחה כפי שהוכר בפסיקה, כי בנסיבות מסוימות ייתכן מעבר דנ"א מחפץ לחפץ, לא עלה בידי ההגנה להרים את הנטל המוטל על כתפיה, לשם סתירת הנחת ההפללה העומדת לחובת הנאשם, ולהוכיח כי כך הדבר גם בנסיבותיו הספציפיות של תיק זה. קרי כי מקורן של ראיות הדנ"א על האקדח, הכפפות וכובע הגרב, אינן במישרין מהנאשם, באופן המצביע על היותו השודד, אלא כתוצאה מהעברת הדנ"א שלו מהמעיל, כמפורט בטענת ההגנה.

עורכת חוות הדעת לא נחקרה ולא הובאו עדויות מומחים מטעם ההגנה שיהא בהן כדי לשפוך אור על סבירות העברת הדנ"א, במסגרת התרחישים המוצעים על ידי ההגנה, אם בכלל. בין היתר בשים לב למאפיינים הספציפיים של ראיות הדנ"א שנמצאו על כל אחד מפריטי הלבוש והאקדח, המקור להפקתם (רוק, שורה, תאי עור וכיו"ב) וזהותם אם בכלל, אלה לאלה נוכח הטענה כי ראיות הדנ"א שעל המעיל מהוות את המקור לכל היתר ואף תוך מתן הדעת לכך כי כעולה מת/12, נדגם הדנ"א ממספר מוקדים של האקדח (ר' עניין אלמליח, תפ"ח (ב"ש) 1153/09 **מדינת ישראל נ' יוסף נחמיאס**).

24. משלא עלה בידי ההגנה להוכיח כי בנסיבותיו הספציפיות של תיק זה, אכן עבר הדנ"א מהמעיל ליתר פריטי הלבוש ולאקדח, נשמטת מאליה הקרקע מתחת לטענתה כי מקורן של כלל ראיות הדנ"א במעיל ומארג הראיות הנסיבתי ובעיקרו עובדת הימצאות דנ"א של הנאשם על כלל פריטי הלבוש והאקדח שהיו בשימוש של השודד, עומד במלוא אונן.

25. מעבר לנדרש יצוין כי די בדנ"א שנמצא על המעיל, התואם את פרופיל הדנ"א של הנאשם, וביתר המארג הראייתי הנסיבתי כדי להצביע לכאורה על אשמת הנאשם במיוחד לו. זאת לאור כך שהדנ"א הופק מהמעיל, שכעולה מסרטון מצלמות האבטחה של בית העסק "רב חבל" הוטמן בפח האשפה, על ידי השודד, לאחר שנמלט ממקום השוד, ביחד עם הכפפות וכובע הגרב ששימשו אותו בעת השוד. כמו כן בשים לב לעצם הימצאות האקדח ששימש את השודד בשוד, ברכב, באמצעותו נמלט ממקום השוד ולהימצאות הפתק, שתכנו מדבר בעד עצמו.

26. ב"כ הנאשם בהצביע בנוסף בסיכומיו על ראיות שיש בהן לטעמו כדי להחליש את המארג הראייתי שהונח לפני בית המשפט.

בהקשר זה טען כי יש בממצאי חוות דעת המומחה, **נ/2**, שהשוותה בין סרטוני האבטחה של הסניף, לבין אלה של בית העסק "רב חבל" כדי להחליש את המארג הראייתי הנסיבתי. שכן נקבע בדרגת וודאות נמוכה, שאפשרי שהמעיל הוא זה הנראה בסרטוני האבטחה של הסניף. ובאשר לאקדח, הכפפות וכובע הגרב, לא ניתן לשלול את האפשרות שאלה הפריטים הנראים בסרטוני האבטחה של הסניף.

ראשית יצוין כי מסקנות חוות הדעת **נ/2** אינן שוללות את האפשרות שהמעיל הנראה בשני הסרטונים, חד הוא ואף לא ניתן לשלול שהפריטים האחרים זהים. כמו כן כיום, משאין חולק כי כלל פריטי הלבוש והאקדח שימשו את השודד, ממילא חוות הדעת אינה בת משמעות עוד.

27. עוד טען ב"כ הנאשם בהקשר לעדותו של הפקיד, המתארת את השודד בגובה שאינו עולה על 1.70, בעוד שגובהו של הנאשם עולה על שיעור זה וכחובש קסדה לבנה. כמו כן הפנה לעדותו של לקוח הבנק, אשר תיאר אף הוא את השודד כחובש קסדה בצבע לבן, ולדבריו, יש גם בכך כדי להחליש ולהטיל ספק במארג הראייתי שהובא על ידי התביעה.

באשר לעד המזהה, הכירה הפסיקה בהיתכנות לטעות בפרטי הזיהוי, כמפורט בע"פ 5933/11 **אדם איטל נ' מדינת ישראל** (26.6.2014), וזאת תוך מתן הדעת, לכלל התנאים האובייקטיביים שאפפו את עדותו, כדלקמן:

"אשר לרובד האובייקטיבי של בחינת מהימנות עדות הזיהוי, יש בשלב זה להידרש לכלל התנאים האובייקטיביים שאפפו את עדות הזיהוי של העד, ועד כמה הם השפיעו על יכולת הזיהוי של העד המזהה. זאת, מתוך כוונה לבחון את השאלה, האם התנאים והנסיבות האובייקטיביות ששררו במהלך האירוע, תרמו או הביאו להטעייתו של העד המזהה. יודגש, כי אין מדובר ברשימה סגורה של שיקולים, ובכל מקרה ומקרה יש להתחשב בכלל השיקולים הרלוונטיים, בשים לב לנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה. נקבע, בהקשר זה, בפרשת אלאטרש, בפסקה 59, כי:

"מסקירת הפסיקה בנושא הנדון עולה כי ניתן למנות רשימה לא סגורה של שיקולים אשר עשויים לסייע בידי בית המשפט להעריך האם אין מדובר בזיהוי שיסודו הוא בטעות כנה: היכרות מוקדמת בין העד המזהה לבין הנאשם עשויה להפחית את הסיכוי לטעות בזיהוי; משך הזמן שהעד ראה את הנאשם במהלך האירוע; תנאי הזיהוי - זווית הראייה, האם מדובר ביום או בלילה, תנאי הראות ומצב התאורה (עניין פרעוני, פסקה 6). נסיבות נוספות אותן יש לבחון הן המרחק ממנו צפה העד בנאשם ואת ההשתייכות האתנית-חברתית של הנאשם ושל העד כמו גם את הזמן שעבר בין האירוע לבין הזיהוי (ראו למשל: עניין שדיד, פסקה 11; עניין קסטרו, פסקה 13)."

28. באשר לעדותו של הפקיד, נקל לשער מה מידת האימה שאחזה בו נוכח האירוע ובנסיבות אלה, אין בעובדה שתיאר את גובה השודד בשיעור הפחות מגובהו של הנאשם כדי להטיל ספק במארג הראייתי הנסיבתי העומד לחובת הנאשם. וביתר שאת בשים לב לכך, כי גם אם גובהו של הנאשם עולה במספר ס"מ על המתואר, אין המדובר בפרט השונה באופן קיצוני, כדי שיטיל ספק כאמור.

הדברים נכונים אף בהקשר לצבע הקסדה, הן באשר לעדותו של הפקיד, הן באשר לעדותו של הלקוח, שנקלע גם הוא לעין הסערה, שלא מטובתו. וביתר שאת, בעת שאין חולק כי הקסדה שצבעה שחור, היא זו אשר שימשה את השודד.

הסברו של הנאשם להימצאות הדנ"א

29. נטל הראיה המוטל על כתפי הנאשם לסתור את ההנחה המפלילה העומדת לחובתו, קשה שבעתיים, נוכח עוצמת המארג הראייתי הנסיבתי הכולל בין היתר, הימצאות ראיות דנ"א שלו על ארבעה פריטים נפרדים שאין עוררין כי היו בשימוש של השודד. כפי שיפורט עתה, ההסבר שהעלה הנאשם כבוש, קלוש, אינו עומד במבחני הסבירות והשכל הישר ונדחה על ידי מכל וכל.

30. בחקירתו מיום 30.6.15 **ת/4**, שלל הנאשם כל היתכנות להימצאות דנ"א שלו על פריטי הלבוש והמעיל בכללם או האקדח. הנאשם עמד על גרסתו גם משנטען בפניו כי בפועל נמצא דנ"א כאמור על האקדח. משנטען בפניו כי נמצא דנ"א גם על פריטי הלבוש שב וצוין כי אין לו מה להוסיף ויאמר את דברו בבית המשפט.

בחקירתו מיום 5.7.15, **ת/5**, הוצג בפני הנאשם המעיל והוא שלל כל קשר אליו " **אני לא מכיר את המעיל הזה לא היה לי כזה מעיל לא לבשתי מעיל כזה ומעולם לא היה לי כזה מעולם, המעילים שלי כולם בבית.**" (עמ' 2 ש' 9). הנאשם אף עומת עם גרסתו של אחיו אילן (להלן: "**אילן**") כי המעיל אכן שייך לו וטען כי טעות בידו (ש' 18). משנטען בפני הנאשם פעם נוספת בדבר הימצאות ראיות הדנ"א על פריטי הלבוש והאקדח טען לטעות (ש' 20).

31. בבית המשפט העלה הנאשם גרסה כבושה. היעדר הסבר באשר לאי העלאתה כבר בחקירה וביתר שאת לאור טענתו כי השיב לגופה על כל שאלה שנשאל, משליך על משקלה. במאמר מוסגר יצוין כי הטענות שמעלה הנאשם בהקשר לחוקר אינן מהוות הסבר לכבישת הגרסה.

בעדותו בבית המשפט הסביר הנאשם את הימצאות הדנ"א שלו על המעיל ועל יתר פריטי הלבוש והאקדח כדלקמן: "**אין לי שום קשר לזה. יש איזה אישה שהיתה חברה של אחי אילן לשעבר, שהיתה כל פעם מביאה לי בגדים מה שטוב לי הייתי לוקח מה שלא אחי אילן היה מוריד את זה למחסן ומעביר הלאה. אני לא זוכר מעיל בדיוק, הייתי באותה תקופה, אם בית המשפט ראה הייתי תשוש באותה תקופה, נפתח לי הקריז, זה לא הייתי אני...**"

...מן הסתם אם יש דנ"א מדדתי מעיל או משהו והוא התגלגל לאן שהתגלגל מן הסתם בטח שיהיה עליו דנ"א אם אני אתן לך את חולצת הטריקו שלי, יהיה לך דנ"א שלי אצלך. יכול להיות שזה הדנ"א שלי, יכול להיות שזה המעיל שלי והעברתי אותו לאחי אילן והוא זרק את זה." (עמ' 80 לפרוטוקול ש' 16 ואילך).

32. מעדותו של הנאשם בבית המשפט למדנו כי מאז הליכי החקירה העמיק חקר בנושא ראיות הדנ"א ומהימנותן והשלכות הימצאותן על עוצמת המארג הראייתי המסבך העומד לחובתו, נהירות לו. נוכח האמור

זנח הנאשם את הטענה שהעלה במשטרה כי מקורן בטעות והתמקד בניסיון להעלאת הסבר תמים ומניח את הדעת שיהא בו כדי להטיל ספק בהנחה המפלילה שנוצרה לחובתו ואולם בלא הצלחה.

ראשית יצוין כי הסברו של הנאשם בדבר הימצאות הדנ"א שלו על המעיל, כמקור לראיות הדנ"א על יתר פריטי הלבוש והאקדח, אינו משכנע בלשון המעטה. בעת שמושתת על השערות בלבד שכן גם הנאשם עצמו אינו מזהה בוודאות את המעיל, כאותו המעיל שמדד.

הוסף לכך את העובדה כי לשיטת הנאשם ראיות הדנ"א שלו הועברו לאקדח, לכפפות ולכובע הגרב, בעת שבאו במגע עם המעיל שמדד ואשר הורד על ידי אילן למחסן השייך לו (עמ' 92 לפרוטוקול). ואולם לא הונחה כל תשתית ראייתית לעצם הימצאות האקדח המחסן או להיותו חלק מצעצועי בנותיו של אילן שכן אילן לא נחקר כלל בעניין זה.

אף מופרך לקבוע כי אך יד המקרה בדבר, שבדרך עלומה שלא הוכחה, הגיע לשודד לא אך אותו המעיל שהנאשם מדד אלא גם יתר פריטי הלבוש ששימשו להסוואתו והאקדח בכללם, שמקורם במחסן של אילן, אחיו של הנאשם.

לא זו אף זו, כל הסבר המושתת על מעבר דנ"א מהמעיל ליתר פריטי הלבוש נדון לכישלון בה בעת שכאמור לעיל, לא עלה בידי ההגנה להוכיח היתכנות מעבר דנ"א כאמור בנסיבותיו הספציפיות של תיק זה.

מחדלי החקירה

33. הלכה היא כי מחדלי חקירה אין בהם כשלעצמם כדי להביא לזיכויו של נאשם, אם חרף קיומם הונחה תשתית ראייתית מספקת להוכחת אשמתו בעבירות שיוחסו לו (ר' ע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל).

יפים בעניין זה דברי בית המשפט העליון ברע"פ 3610/15 ארז סמיונוב נ' מדינת ישראל (8.6.2015): "אין במחדל חקירה כדי להביא בהכרח לזיכויו הנאשם. כפי שנפסק, במקרים בהם נתגלו מחדלי חקירה, ביהמ"ש צריך לשאול עצמו האם המחדלים כה חמורים עד שיש לחשוש כי קופחה הגנת הנאשם. ע"פ אמת מידה זו, על ביהמ"ש להכריע מה המשקל שיש לתת למחדל לא רק כשהוא עומד לעצמו, אלא גם בראיית מכלול הראיות. נפקות המחדל תלויה בתשתית הראייתית שהניחה התביעה ובספקות שמעורר הנאשם, והשלכותיו תלויות בנסיבות של כל עניין ועניין."

34. ב"כ הנאשם הפנה למחדלים שנתגלו בחקירה, נוכח אי מיצויה.

באשר להשוואת כתב היד שעל הפתק, לכתב היד של הנאשם, לא מצאתי לפקפק בהסברו של החוקר אורן ששון כי לא נערכה חוות דעת גרפולוגית כאמור, נוכח סירובו של הנאשם לספק מספר נדרש של 10 כתבי יד להשוואה (עמ' 32 לפרוטוקול). בכל מקרה לא יהא בכך כדי לקפח את הגנת הנאשם בעת שפתוחה היתה הדרך בפני ההגנה למצות את החקירה בהיבט זה גם מטעמה.

תוצאות בדיקת טביעות האצבע על הקסדה, נ/1 אכן לא התקבלו ואף לא עלה בידי החוקר אורן ששון ליתן הסבר לפשר הדבר וניתן לראות בכך משום מחדל חקירתי. ואולם בכל מקרה, לא יהא בכך כדי להוביל כשלעצמו כדי להביא לזיכויו של נאשם, לאור התשתית הראייתית המספקת שהובאה להוכחת אשמתו, אשר לא עלה בידי הנאשם להפריכה.

באשר להפרת ההוראה החוקית

35. אין חולק כי בעת הרלוונטית לשוד חלה ההוראה החוקית על פיה היה הנאשם נתון במעצר הבית. כפועל יוצא מהרשעתו בביצוע עבירת השוד מחוץ לכותלי ביתו, הפר הנאשם מניה וביה את מעצר הבית ויורשע בביצוע עבירה זו.

במאמר מוסגר ייאמר כי הנאשם לא התייחס בעדותו בבית המשפט לעבירה זו ואף נמנע מלהביא לעדות את אחיו שמעון שפיקח עליו בעת הרלוונטית וטענות בא כוחו בסיכומיו נותרו בעלמא.

באשר לנהיגה ברכב בהיות הנאשם בפסילה

36. אין עוררין כי ביום 4.9.12 הוטלה על הנאשם הפסילה וכי הנאשם לא הפקיד את רישיון הנהיגה שלו.
37. כפועל יוצא מהרשעת הנאשם בביצוע השוד ומנסיבות ביצועו הוכח מעבר לכל ספק סביר כי בעת הרלוונטית עשה הנאשם שימוש ברכב.
38. עם זאת טען ב"כ הנאשם כי אין להרשיע את הנאשם בביצוע עבירה של נהיגה בפסילה. שכן בנסיבות בהן נמנע מהנאשם להפקיד את רישיון הנהיגה שלו מאחר ולא היה בחזקתו אלא בחזקת המשטרה, יחול מניין הפסילה מיום שהוטלה ועל כן פגה בחלוף שנתיים ועוד בטרם מועד ביצוע השוד.
39. לפי סעיף 42(ג) לפקודת התעבורה, לא תבוא במניין חישוב תקופת הפסילה התקופה שחלפה עד מסירת הרישיון לרשות שנקבעה לכך בתקנות ובדרך שנקבעה.
- אף אם אצא מנקודת הנחה כי רישיון הנהיגה של הנאשם אינו בחזקתו היה עליו להצהיר על כך שרישיונו אינו בידיו אלא מופקד במשטרה על מנת שתחל תקופת הפסילה ולא הוצג מטעם ההגנה כל מסמך כאמור.
- בהקשר זה נקבע, אך לאחרונה, בע"פ 5981/15 מדינת ישראל נ' **ולד סלוצקי** (5.7.2016) כי תחילתה של התקופה בה נהיגתו של נאשם ברכב אסורה, היא מיום פסילת רישיונו, או מיום שהודע לו על כך. זאת, כאשר פרק הזמן שבין מועד פסילת הרישיון לבין הפקדתו אינו בא במניין תקופת הפסילה.

באשר לעבירת גניבת רכב

40. מכלל הראיות הוכח לפני כי הנאשם עשה שימוש ברכב לביצוע השוד ונמלט באמצעותו לאחר ביצועו כשהוא נוטש אותו בקרבת הסניף, ברחוב חוחית ליד תחנת הדלק סד"ש, כשהאקדח והקסדה בתוכו.

41. מנסיבות אלה ניתן ללמוד ולו מחמת הספק, כי לא היה בכוונת הנאשם לשלול את הרכב שלילת קבע מהבעלים, כמתחייב ביסודות עבירת גניבת הרכב, כטענת ב"כ הנאשם אלא יסודות עבירת השב"ר, כמפורט בסעיף 413ג.

42. סעיף זה כולל שתי חלופות כמפורט ברישא ובסיפא שלו: " הנוהג, משתמש או מעביר ממקום למקום, רכב ללא רשות מבעליו, ונוטש אותו במקום ממנו נלקח או בסמוך אליו, דינו - מאסר שלוש שנים; עושה כן ונוטש את הרכב בכל מקום אחר, דינו - מאסר חמש שנים. "

בנסיבות בהן לא הובאו לפני ראיות ולא נשמעו טיעונים באשר למידת הקרבה שבין המקום ממנו נלקח הרכב ללא רשות הבעלים לבין המקום בו ננטש על ידי הנאשם ומחמת הספק, אצא מנקודת הנחה כי הרכב ננטש בנסיבות העולות כדי תנאי הרישא של הסעיף ובכך יורשע הנאשם ברישא של העבירה.

סוף דבר

43. אני מרשיעה את הנאשם בשוד עבירה לפי סעיף 402(א) לחוק.

אני מזכה את הנאשם מביצוע עבירה של גניבת רכב לפי סעיף 413ב(א) לחוק ומרשיעה אותו תחתיה בעבירה של שימוש ברכב ללא רשות, לפי סעיף 413ג רישא לחוק.

אני מרשיעה את הנאשם בהפרת הוראה חוקית, עבירה לפי סעיף 287(א) לחוק.

אני מרשיעה את הנאשם בנהיגה בפסילה עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה (נוסח חדש).

ניתנה היום, י"ד תמוז תשע"ו, 20 יולי 2016, במעמד הצדדים